

Pelgrimage richting Santiago

Een stapsgewijs afscheid
van onrust en haast

ISBN 9789402126273

NUR 723

THEMA VS

© Arno van Haren

www.arnovanharen.com

Geschreven en eerste druk: 2015

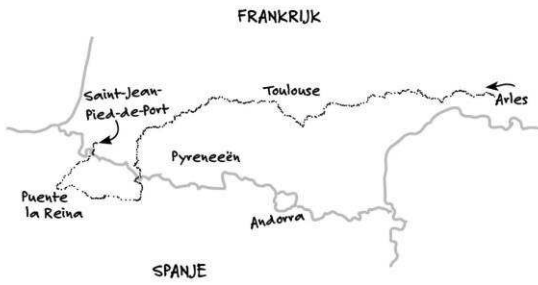
Herschreven en tweede druk: 2023

Dit boek is gebaseerd op de notities die ik maakte tijdens diverse pelgrimages in Frankrijk, Spanje en Portugal. Voor de leesbaarheid heb ik mijn pelgrimage over de *Chemin d'Arles* als leidraad genomen. De beschreven situaties en gebeurtenissen zijn verwerkt in een volgorde die het verhaal het beste tot zijn recht doet komen. Het geheel is gegoten in een autofictieve vorm; het is waar, of het had waar kunnen zijn.

Pelgrimage
richting Santiago

Arno van Haren

Inhoud

1 Alleen maar wandelen

- 1.1 De eerste pelgrimsstappen
- 1.2 Arles
- 1.3 Duo Angst & Doem
- 1.4 Haast
- 1.5 De gezusters Kwek en Kwak
- 1.6 OK, c'est bon
- 1.7 Douche, dutje, diner, dromen
- 1.8 Boter voor onderweg

2 Terug in Lodève

- 2.1 Anne
- 2.2 Stierenstoofpotje
- 2.3 Boem Paukeslag
- 2.4 Loopmeditatie
- 2.5 M. Rogier
- 2.6 Joechei, hier is Julia!
- 2.7 Zen en de Kunst van het kleding drogen
- 2.8 Donatie verplicht
- 2.9 Practice compassion
- 2.10 Sicher, so war 's
- 2.11 Ach, wat leuk! En wie bent u dan?
- 2.12 De Dikkertjes
- 2.13 Wufte kippen
- 2.14 Hoi pap!
- 2.15 Prunellie

3 De Pyreneeën over

- 3.1 Lahja
- 3.2 Der Bundes Deutscher Mädel
- 3.3 Nederigheid
- 3.4 Borsten van was
- 3.5 Solvitur ambulando
- 3.6 Contactdancing
- 3.7 Yihaa!
- 3.8 Rastameisjes in harembroeken
- 3.9 De Italiaanse paradijsvogel
- 3.10 Afscheid bij de grens
- 3.11 Het moet – moet – moet
- 3.12 Ciao Renate
- 3.13 Klatergoud
- 3.14 Vale vale
- 3.15 Gooi het in de groep
- 3.16 Over de schildpad en de haas
- 3.17 Terug naar huis

4 Diversen

- 4.1 Nawoord
- 4.2 Met dank aan
- 4.3 Bronnen

1 Alleen maar wandelen

1.1 De eerste pelgrimsstappen

Heel Toledo ruikt naar smeltend asfalt en lamgeslagen wurmt een plakkerige stroom toeristen zich in een verschroeiende hitte door de straatjes van het centrum. Met moeite maken we ons van ze los en komen onder een met geraniums behangen balkon op adem. Ik stoot mijn vrouw aan en wijs naar de etalage van een buitensportzaak. Tegen een papieren achtergrond van een blauwe zee en fris wit zand lonken belachelijk dure sandalen; grote openingen op een ademend zooltje. Die wil ik hebben en mijn vrouw moet me daarbij helpen.

Ik word vaak erg zenuwachtig in winkels waar het personeel vrij mag rondlopen en niet aan een werkplek geketend is. Vooral in schoenenwinkels. Na anderhalve meter schutten roep ik al dat ze prima zitten - de doos hoef ik niet - kan ik afrekenen? Fijn, dank u en tot ziens. Wegwezen, alvorens ze me beschoenlepelen en adviezen geven waaraan ik geen behoefte heb, maar die ik toch beleefd zal aanhoren. Voordat ze op mijn tenen willen drukken of snel in het magazijn gaan kijken voor een ander model dat me ook heel leuk zal staan en waarvoor ik 'even mag plaatsnemen' op een suf krukje, en met de verwassen kous van mijn ene voet de gestopte kous van de ander probeer te bedekken.

Mijn vrouw kent de procedure en werpt met haar bescheiden lichaam een symbolische barrière op tussen mij en het personeel dat de toonbank inmiddels heeft verlaten. Langzaam dringt het onze kant op. Omdat vrouwlief voor het grootste deel van ons inkomen zorgt

intermedieert ze een beetje, opdat niet al haar geld in nog meer verkeerd gekocht en ongebruikt schoeisel wordt gepompt. De sandalen passen, vindt ze. De aankoop is verantwoord. Van de verkoopster krijg ik er een dvd bij.

Weer thuis na de vakantie vind ik het schijfje terug bij het uitpakken van de bagage. Het is reclame maar toch kijk ik even. De hoofdpersoon is een sportieve Spanjaard van rond de vijftig die van *Saint-Jean-Pied-de-Port* in Frankrijk naar Santiago de Compostella in Spanje loopt. Een pelgrim. Het is een charmante man met zorgvuldig ongeschoren kaken. Zijn dagelijkse videoverslagjes druipen van de motregen. Naarmate de dagen vorderen kwebbelt hij telkens iets minder opgewekt over de route, de ontmoetingen onderweg en zijn innerlijke belevenissen. Hij heeft het duidelijk zwaar, maar gelukkig wordt de pijn verzacht door zijn blaas absorberende schoenen en vederlichte, sneldrogende kleding die ook na een lange wandeldag nog even fris als in de winkel ruikt. De stad Pamplona ligt al drie etappes achter hem wanneer eindelijk alle kwaliteiten van de rugzak besproken zijn en ik aan het logo van zijn sponsor inmiddels een forse hekel heb gekregen.

Al die hightech spullen interesseren me niet, maar ik volg gefascineerd de opnames die het geheel wat uit de reclamesfeer moeten tillen; de beelden waarvan de afdeling marketing vond dat het leuk was voor erbij. Ik kijk naar een jongen met een kapotte knie, die dag na dag in hetzelfde tempo verder strompelt. Hij klaagt niet, hij is niet vriendelijk of onvriendelijk; hij loopt alleen maar. Een jongen met een rugzak, een knieband en een stok. Pelgrims in felgekleurde poncho's gaan als ganzen achter elkaar voorbij, voorovergebogen tegen wind en slagregen. In het

eerste ochtendlicht trekt een eenzame rugzakker de deur van een gîte achter zich dicht. Ik zie een kaarsrecht pad in een eindeloos lege, te overwinnen vlakte. En ik denk: dat wil ik ook, dat ga ik doen. Suf maar heroïsch doorgaan, telkens verder en verder niets: alleen maar lopen.

De dvd laat ook zien wat ik niet wil, waar ik niet bij wil horen: groepjes zingende wandelaars. Mensen die tijdens de maaltijd met verhitte gezichten hun glaasjes heffen naar de fotograaf. Pelgrims die elkaar opzoeken en niet meer loslaten. Gezelligheid met z'n allen, dat wil ik zeker niet.

Ik vraag me af of ik onderweg de groepen zal kunnen omzeilen en als dat niet lukt, welke strategie dan de beste is. Hoe ik het moet aanpakken om op beleefde wijze iemand van me af te schudden, omdat ik zonder gezelschap wil gaan, in ieder geval in het begin wanneer ik nog moet ontdekken. Ik kom er niet uit en besluit gewoon te gaan. Zonder strategie en zonder veel te plannen. Alleen maar lopen.

Tijdens de wintermaanden maak ik een keuze uit de Europese pelgrimsroutes. De hoofdroute, de Spaanse *Camino Francés* lijkt me veel te druk. Ik hoef ook niet zo nodig in Santiago aan te komen, het doel is de pelgrimage zelf. Belangrijker is: ik wil zo snel mogelijk na de winter op pad. De keuze valt op de *Chemin d'Arles*, het meest zuidelijke pelgrimspad in Frankrijk. Andere benamingen zijn *Via Tolosana*, *La Voie d'Arles* en *Camino Aragonés*. In niet-pelgrimtaal: de GR 653, die van *Arles* in het Zuidoosten van Frankrijk naar *Puente la Reina* in Noord-Spanje loopt. Ik veronderstel dat het in de eerste week van maart met de sneeuw in de Pyreneeën wel gedaan zal zijn. Mensen die het kunnen weten vragen me of het misschien

niet een beetje vroeg in het seizoen is? Ik denk dat het prima kan.

We plegen overleg over de maximale duur van de tocht. Ik zet hoog in: vijf weken. Mijn vrouw kent de truc inmiddels en vindt één week ruim voldoende. We komen uit op drie; het onderhandelen is me wel eens beter afgegaan.

Joost Conijn schrijft in zijn roman *Piloot van goed en kwaad*: 'Wanneer je te veel van tevoren weet, ontstaan er redenen om niet te gaan. Ik reis onwetend.' Hij heeft gelijk. Ik heb een onbegrijpelijk boekje met overnachtingsadressen, een wandelgids die nauwelijks gebruikt zal worden en een autokaart van Zuid-Frankrijk voor de terugweg. Mijn conditie is goed, de rugzak is gepakt. Aan meer voorbereiding doe ik niet.

1.2 Arles

Het is maart en ik ben onderweg. Ik loop het station van zonnig *Nîmes* uit, hijs enthousiast de rugzak op mijn schouders en word verontrustend hard naar achteren getrokken. Al bij de stierenarena, nog geen kilometer verder, laten mijn schouderpijlen zich voelen.

Opdracht 1. Bij een volgende tocht de gedachte: *Best wel handig, dus dat neem ik mooi mee* veranderen in: *Best wel zwaar, dus dat laat ik mooi thuis*.

De aansluitende trein brengt me in korte tijd naar het station van *Arles*. Renée heeft me laten weten dat ze me daar zal oppikken. Renée is voorzitter van de *Accueil Pèlerins des Chemins d'Arles*, een vereniging die belangeloos onderdak voor pelgrims verzorgt.

Mijn rol naast Renée in de auto is me onbekend en ik voel me daar niet prettig bij. In een taxi weet ik hoe het gaat. Ik kan verontwaardigd zijn, omdat de lomperik achter het stuur blijft zitten en ik zelf de achterklep moet openen voor de bagage. (Het lijkt of de man daarop heeft gewacht: precies op het moment van naar boven zwaaien komt hij van *hé-hé-hé wat zullen we nou hebben* op je af, gooit de klep weer dicht en bijt je toe dat die tas *gewóón op de achterbank kan*. *Kom nou, zeg*.) Om het goed te maken vertel ik wat kapperspraat en aan het einde van de rit koop ik een aflat in de vorm van een bonnetje. Zo gaat dat, bekend terrein.

Word ik opgehaald door vrienden dan is de rit vanzelfsprekend gratis. Ik betaal mee aan de benzine als ze het niet breed hebben of wanneer ze Nederlands zijn. Ik beloon ze met een overgebleven snoepje uit het vliegtuig, een aai, dankbaarheid. Ook deze situatie is duidelijk. Maar Renée heeft een normaal woonhuis, geen hotel. Ze is geen

vriendin of familie van me. Ze rijdt geen taxi. Wat zal mijn beloning moeten zijn? Moet ik wel belonen, waarom doet ze dit voor me?

Een pelgrimspaspoort of *crédencial* is een belangrijk document. Je hebt het nodig om als pelgrim te kunnen overnachten op adressen als deze; het bevestigt je status als pelgrim. Omdat het dagelijks wordt afgestempeld, dient het in Santiago de Compostella als bewijsstuk dat je in ieder geval de laatste honderd kilometer van de route te voet, te paard of met de fiets hebt afgelegd. (Vandaar de filevorming door pelgrims met Santiago in zicht.) De waarde ervan zit voor mij echter voornamelijk in de herinnering. Mijn hele reis ligt vervat in al die stempels. Maar dat weet ik nu nog niet.

De *crédenciales* die je voor een paar euro op internet kunt kopen zijn zielloos. Renée heeft een echte, eentje van haar vereniging. Gezeten aan de keukentafel vult ze 'm in en zet de eerste stempel. Mijn handtekening maakt het officieel. Nu ben ik pelgrim.

Ik mag even uitrusten en krijg een kopje thee. Links van me loopt een vrouw door de gang. Ze ziet me zitten en geeft nonchalant een knikje met haar hoofd. Op de bank schuin tegenover me doet iemand hoorbaar een middagdutje en een peuterige kleindochter legt een handje op mijn knie en toont me haar tekening. Vreemdelingen zijn hier in huis niet onbekend.

Renée geeft me een lift terug naar de stad. In *Arles* moet men cultuur snuiven, vindt ze. Na het nodige diplomatieke gesoebat krijg ik toestemming om op eigen gelegenheid terug te lopen; mits ik een plattegrond meeneem zal ze me niet komen ophalen. Ik heb weinig bij haar in te brengen.

Het pelgrimspaspoort blijkt gratis toegang te verlenen tot de historische begraafplaats. Handig, zo'n christelijke voordeelpas. Ik voel me er beschaamd over; alles is net begonnen, ik heb nog niets bewezen. Ik ben het nog niet echt.

Gastvrouw en gastheer hebben veel gepelgrimeerd. Nu ze ouder zijn willen ze wat terug doen voor alle vriendelijkheid die ze tijdens hun wandelingen hebben ontvangen. Daarom herbergen ze pelgrims, koken voor ze en verschonen de bedden. Als familie worden ze welkom geheten. Ik moet denken aan een gebod uit de *Regel van Benedictus*: 'Alle gasten die aankomen moeten worden ontvangen als Christus Zelf, want eens zal Hij zeggen: "Ik kwam als gast, en gij hebt Mij ontvangen."'

Iets terug willen doen, belangeloos delen, een bijdrage leveren: je hoeft niet gelovig te zijn om te geven of in dankbaarheid te aanvaarden. Ik zal het onderweg nog vaak tegenkomen.

In een klein logeerkamertje staat een bed voor me klaar. De matras is zacht en boven op de kast waakt een grote speelgoedbeer. Het is mijn eerste nacht. Ik heb veel vragen en slaap moeelijk in.

1.3 Duo Angst & Doem

Etappe 1, *Arles - St. Gilles* (20)

Mijn gastvrouw zorgt voor alles. Terwijl ik ontbijt schrijft ze de adressen voor me op van de leden van de vereniging. Die heb ik al, want deze stonden ook in de e-mail die ze me heeft gestuurd en dat weet ze ook wel, maar toch, je kunt het maar hebben.

‘Renée,’ waag ik te doorgronden wat wellicht onbegrepen zou moeten blijven, ‘de vereniging biedt onderdak aan pelgrims op de *Chemin d’Arles*. Die begint hier in *Arles* en loopt door tot *Puente la Reina* in Spanje, negenhonderd kilometer verder.’

‘Klopt, de grens is bij *Col de Somport*. Vanaf de *col* is het nog vier dagen en dan ben je er.’

‘Maar het laatste overnachtingsadres van de vereniging is ruim vóór Toulouse zie ik, nog niet eens halverwege. Hoe zit dat dan?’

‘Dat komt door Clémentine,’ zegt Renée. ‘Die woonde eerst ook in *Arles*, maar ze is meer naar het Westen verhuisd. Daarom is zij nu de laatste in de rij. Daarvoor was dat Brigitte.’

‘Jaja, maar ik bedoel, klopt de naam van de vereniging dan wel?’ Mogelijkerwijs zou immers de gedachte kunnen ontstaan dat de naam de lading dekt en men op de hele route bij de vereniging terecht kan. Ik smoor een suggestie van kritiek in een vriendelijke glimlach.

‘Natuurlijk klopt de naam wel. Van oorsprong komen we immers allemaal uit *Arles*. Daar is het ontstaan.’

Vandaar, logisch. Ik snap het. Ik ben Arno, ik ben een fluitketel.

Als extra zekerheid krijg ik kleurenkopieën mee die duidelijkheid verschaffen over de onderdelen van de route waar het er om spant en men desastreus verkeerde keuzes

kan maken. Ook haar man heeft enkele instructies voor me. Hij en Renée praten over hetzelfde traject, maar hun uitleg loopt zo sterk uiteen dat ik me afvraag of dit stel zonder te vallen of elkaar eraf te slaan op een tandem een afstand van vijf kilometer zou kunnen afleggen. Wanneer in het Frans ook de wegnummers van *départementales* en *nationales* worden opgesomd, bereikt mijn verwarring een hoogtepunt. Ik moest maar eens aanstalten maken en zelf gaan ontdekken.

De betaling aan Renée is *à donativo*: wat het je waard is en wat je kunt missen. Als debutant laat ik veel te veel achter en twee derde moet ik van haar terugnemen. Het is wat overdonderend allemaal. Ze duwt me een lunchpakket in handen en begeleidt me naar de stenen trap even achter haar huis. Een hartelijk afscheid met bemoedigende woorden, een fotomoment en een zwaai vanaf de dijk en weg ben ik, richting Spanje.

Bij de foto die Renée de volgende dag naar mijn vrouw mailt schrijft ze: 'Voici votre mari. Bon camino!'

Dit is het begin van mijn tocht. Ik ben opgetogen, het voelt onwennig en ik zet er om te beginnen maar eens flink de pas in.

Het is fris, het vriest net niet. Ik draag veel laagjes over elkaar en nadat de zon is doorgebroken trek ik ieder half uur iets uit. Wanneer je even nadenkt en wat handig rommelt kan het best, wandelen en verkleden tegelijkertijd met een rugzak van twaalf kilo op je schouders. Ik ben tevreden over mijn systeem; het doel is nog ver en stoppen houdt maar op.

Ter hoogte van mijn hoofd klotst het water in de veldfles. Dat zal het de komende weken blijven doen. Ik kan me eraan ergeren of er vrede mee sluiten, nu heb ik

nog de keus. In de verte zie ik kerktorens en elektriciteitsmasten. De eenden en meerkoeten in het kanaal pikken tussen riet en plastic zakjes naar voedsel. Het land is nog kaal. Het is allemaal nog niet zo spectaculair, maar ik ben op pad!

Links van de dijk staan enkele vierkante boerderijen. Kuddes zwarte stiertjes lopen met me mee en verdringen elkaar voor een beter zicht. Ze worden hier in de *Camargue* gefokt voor de stierengevechten, of voor de worst. Het is voor het één of voor het ander, wordt me later bezworen. Nooit voor allebei! Dode vechtstiertjes in de worst stoppen, dat zou wel heel gek zijn. Hoe de dieren ook aan hun eind komen, het schijnt op vriendelijke wijze te gebeuren. Ze hebben het hier goed voor elkaar.

Over het lot van die beesten ben ik gerustgesteld, maar over het bereiken van mijn eigen doel raak ik onzeker. Volg ik bij de spoorbrug de aanwijzingen van Renée, de variant van haar man of loop ik op de kleurenkopie waarvan het origineel niet helemaal recht in de machine lag? Zou ik niet beter die wit/rode streepjes achternagaan?

Mijn gedachten openen een deurtje en daar staan ze: het duo *Angst & Doem*. Iedere mogelijkheid grijpen ze aan zich te presenteren.

‘Het gaat niet helemaal goed,’ schudden ze. ‘Eigenlijk gaat het helemáál niet goed. Nu al de weg kwijt!’ Ze kunnen prima samenwerken die twee, daar ontbreekt het niet aan. De kranen voor de toevoer van stresshormoon weten ze als geen ander te bedienen.

Op een gebeurtenis volgt een gedachte en daarop volgt een gevoel, is me ooit geleerd: ik zie geen markering meer, denk daarom dat het fout gaat en word daardoor angstig. Dat angstige gevoel is er natuurlijk niet voor niets, het is

daar omdat er iets fout gaat. Bewijs geleverd, zaak gesloten; we kunnen naar huis.

Wat ik ook leerde: het helpt om de gedachte te ontkrachten. Vooralsnog is het helemaal niet zeker dat het duo gelijk heeft. Vanavond laat misschien, als ik in een sloot zou moeten slapen. Dan zou het inderdaad verkeerd zijn gegaan. Tot het zover is heb ik alle tijd mijn weg te vinden en wil ik niet lijden onder het lijden dat ik vrees.

Ze hebben het begrepen. De twee draaien zich om en gooien mopperend de deur achter zich dicht.

Met de kerktoren van *Saint Gilles* veilig in zicht stop ik voor de lunch. Mijn rugzak blijkt nauwelijks dichtgesnoerd en de onderste flap hangt halfopen. Het is een wonder dat ik niets verloren ben tijdens mijn capriolen om zonder morsen van tijd kleren uit te trekken. De haast te vertrekken was vanochtend blijkbaar groot.

De lunch is enorm en lijkt bedoeld voor twee personen. Zelfs appels en chocoladecakejes als dessert ontbreken niet. Het is fijn zo goed verzorgd te worden. Ik ga tevreden liggen en houd een siësta te midden van geurende kruidenplantjes. De onrust over de route is verdwenen en ik koester een onbewuste verwachting dat het iedere dag zo zal zijn: wandelingetje, lekker weer, dutje. Rustig aan, nergens echt last van. Geen duo *Angst & Doem*.

Ik leg de laatste kilometers af. De gîte is gehuisvest in een middeleeuws gebouw aan het kerkplein. Het is met zorg gerestaureerd en oogt groot, massief. Houten luiken sluiten behalve de warmte ook de pelgrim buiten die te vroeg is gearriveerd. In afwachting van degene die me zal binnenlaten neem ik een biertje op het terras ertegenover. Maximaal één per dag heb ik me voorgenomen. Er moet geleden worden.

Daarna wandel ik door het plaatsje. Franse en Algerijnse *jeu de boules* spelers houden in het park gescheiden competities. Donkere families kijken op hun banken toe en kraken onderwijl met de tanden zonnebloempitten. De schilletjes spugen ze naast zich. Een kittig mensje op leeftijd trekt haar neus op en kijkt ruim over haar tondeuse-hondje heen dat een kleine 'bah' doet. Samen kwispelen ze opgelucht het park uit.

Dan zwaaien de luiken van de gîte open. Nu niet meteen opstaan, er is geen haast. Twee minuten later ben ik binnen. De beheerder praat in een hoog tempo. Fransen hebben de neiging hetzelfde twee keer of vaker te vertellen en er is veel op de wereld wat genoemd dient te worden. Daarom zijn het zulke snelle sprekers, om wat tijd voor de nachtrust over te houden.

Hij pendelt heen en weer tussen zijn vrouw, deze gîte en een andere herberg voor pelgrims. Telkens voor een verblijf van enkele dagen en dat is erg onhandig, vindt hij zelf ook, maar wat doe je eraan. Zo worden de zaken nu eenmaal geregeld in Frankrijk. Ik geef hem gelijk. Hij rebbelt door en maakt een uitstapje over een slag in de 11de eeuw die toch echt door de Saksen verloren zou zijn, en blijft me volgen wanneer ik achteruitlopend een vergeefse ontsnapping langs de bezems in de gangkast probeer. Zijn mobieltje tingelt mijn redding.

Ik ben de eerste en dwaal rond in het zaaltje. Zo ziet het er dus uit, in dit soort ruimtes zal ik de komende tijd slapen. Stapelbedden met op ieder matras een opgevouwen deken. De muren gesausd, sporen van langs schurende rugzakken. Met plakband gerepareerde affiches en op een houten tafel informatie over de route naar *Saint Jacques*.

Twee douches en toiletten. Het is een beetje kaal, maar lekker rustig. Dat mag van mij zo blijven.

Het wandelen en het alleen zijn van vandaag lijken me in een cocon te hebben gebracht. Het is daar stiller en ik voel me er op mijn gemak. De gebruikelijke verwevenheid met de buitenwereld is verminderd. Ik ben verrast dat na deze ene dag mijn denken verdiept lijkt en mijn handelen op een prettige manier vertraagd.

Door het getraliede raam kijk ik op het kerkplein: daar zat ik net in de zon op het terras. Nu ben ik binnen en hier is het koud. Waarom moest dat nou zo snel? Tussen vertraagd handelen en tot stilstand komen zit blijkbaar nog behoorlijk wat speling. In gedachten noteer ik ter overdenking voor morgen: *haast*.

Aan het standaardje op de tafel hangen witte schelpen. Het is geen reclamemateriaal van een benzinemark, zoals ik een ogenblik denk. Het zijn Jacobsschelpen waarop *Saint Gilles* staat.

Ik probeer bescheiden te zijn en streef nederigheid na. Deze schelpen lijken te roepen: *Helemaal vanaf het begin van de route, mensen!* Ik vind het gênant, brallerig vertoon van wat klein en binnen moet blijven. Toch wil ik er graag een hebben en de vraag die mijn tweestrijd veroorzaakt is: ben ik na één dag al voldoende pelgrim om dit middels zo'n schelp te laten zien? Houd ik de boel niet voor de gek, zal ik niet door de mand vallen? Blijkbaar vind ik dat alleen een 'echt ervaren' pelgrim met een authentiek symbool mag rondlopen. Mijn levensthema's vliegen me om de oren vandaag.

Wanneer ben je een pelgrim? Ik word geen pelgrim door een schelp om te hangen en me een bepaald gedrag aan te meten. Misschien kan ik het worden door me open te stellen voor de invloeden van deze pelgrimage, door de mogelijkheden die me ter bespiegeling worden aangeboden te gebruiken. Je wordt het door het te proberen. Je kunt niet beginnen met het al te zijn.

Ik stop mijn vrijwillige bijdrage in het kistje en kies de schelp met het mooiste plaatje. Later op de reis naai ik 'm achter op mijn rugzak en vanaf dat moment begeleidt het geklepper van de schelp het geklots in de veldfles. Ik bouw een heel instrumentarium op.

Een tweede pelgrim komt de slaapzaal binnen. Het is een Pool. Ik houd vriendelijk afstand want dat bevat me heel goed. Gedurende deze pelgrimage wil ik oefenen in het niet-redden: niet snel toeschieten ('Zal ik het even doen?') en het dan al gedaan hebben. Niet helpen en zorgen en het een ander met behaagzieke praatjes naar de zin maken. Ik krijg het onderweg druk met niets doen.

's Avonds schuift hij bij me aan in het restaurant. Voor tien euro wordt een pelgrimsmenu geserveerd. Hij loopt een gang achter en tijdens mijn dessert en zijn hoofdgerecht lopen onze levens even parallel. Bij mijn koffie en zijn dessert ook. Met één ronde verschil gaan ze weer uit elkaar. Heel aangenaam, even aanraken en weer loslaten.

De beheerder van de gîte heeft me gespot bij mijn thuiskomst en we moeten absoluut samen nog een kopje thee drinken. Hij weet een gezellige plek, *très convivial* en net om de hoek. Ik vind het maar kaal en mistig. Een grauwe hol met gekleurde neonverlichting, bevolkt door jongetjes in korte leren jassen met bontkraag. Bij onze binnenkomst

verdwijnen er twee soepeltjes de gang in naar achteren, de anderen kijken *ins blaue hinein* en nadrukkelijk niet naar ons.

Skunk, herinner ik me, dat kocht ik soms. De brave baasjes in de wijk die 's avonds met hun *Rambo* of *Herta* in file over het roze asfaltpad een rondje maakten, zochten soms tot in de struiken om de herkomst van die vreemde lucht te kunnen achterhalen. De geur van *Grolsch* kenden de naar nieuwbouw verbannen boeren wel, maar dit was nieuw voor ze. Ik deed weken met een zakje, want na het laatste journaal kon het nog behoorlijk druk zijn in het hondenuitlaatgebied.

De beheerder bestelt opgewekt zoete thee met munt en raakt in geanimeerd gesprek met een nauwelijks reagerende eigenaar. Het stoort hem niet, hij merkt het niet.

'Wanneer ik de gîte in dit plaatsje beheer kom ik hier bijna iedere avond,' vertrouwt hij me toe. 'Leuke tent, beetje bijpraten.'

'Ik voel me hier ook wel thuis,' grap ik. 'Ik heb een tijdje in Amsterdam gewoond.' Maar dat moet even worden uitgelegd.

1.4 Haast

Etappe 2, *St. Gilles - Gallargues le Montueux*
(32/52)

Prima geslapen. Ik haal brood bij de bakker en laat geld achter voor het gebruik van koffie. De Pool is al weg. Hij heeft maar vier dagen en moet door naar de plaats waar zijn vriendin hem opwacht. Over een week moet hij thuis en weer aan het werk zijn. Er is veel *moeten* in de wereld.

In de ochtend loop ik door wijnvelden en langs fruitbomen, passeer bosjes en vind ontspannen mijn weg. De eerste bloesem opent zich en geurt heel licht. Ik besluit dat het mimosa is. Een boer stopt voor de bocht zijn tractor met gifcontainer en wacht tot ik voorbij ben. Ik kan door als onbespoten pelgrim.

Staan langs het pad eet ik brood met Snickers, gun me er weinig tijd voor. Er is haast om te ervaren, al besef ik vaag daarmee de huidige ervaring over te slaan; die van een beetje rondkijken, proeven wat ik eet, het lichaam voelen uitrusten, gedachteloos aan een veter prutsen. Nee, ik moet door, ik weet niet waarheen het leidt, dat geeft ook niet, maar in ieder geval verder. Daar is het te doen.

Al kauwend sjoer ik mijn rugzak weer naar boven en veeg gesmolten chocolade af aan mijn broek. Het is beter totdat ik echt moe ben zo weinig mogelijk pauzes te nemen. Later op de route zal het ongetwijfeld nog mooier worden en zal ik het intenser ervaren en 's avonds zal ik dan weten hoe de dag verlopen is. Ik voel wel aan mijn water dat het allemaal niet zo logisch is, maar ik wil er geen aandacht aan besteden en in plaats daarvan verder snellen zoals gebruikelijk.